

Aan de gemeenteraad

Op welke gronden deze brief?

De toename van overlast door dak- en thuislozen in de stad is helaas onmiskenbaar. Op sommige plekken in de stad is hierdoor de leefbaarheid in het geding. Hoewel al eerder extra aandacht was voor de toegenomen problematiek én meer inzet is gepleegd, heeft dit niet voorkomen dat de overlast is toegenomen. Daarom is nog meer dan voorheen een overkoepelende aanpak noodzakelijk. Een aanpak vanuit zowel het zorg- als het veiligheidsdomein. Samen met de partners van een speciaal hiervoor opgerichte stuurgroep is vanaf september 2023 gewerkt aan een plan dat de overlast terugbrengt naar een beheersbaar niveau én recht doet aan de soms uiterst zorgwekkende situatie waarin deze mensen verkeren. Dit actieplan heeft een looptijd van één jaar. Binnen de brede stuurgroep worden alle maatregelen regelmatig geëvalueerd en besproken op basis van de actuele cijfers. In het vierde kwartaal van 2024 beoordelen we in de stuurgroep het effect van de actiepunten en op welke manier er een vervolg gegeven kan worden.

In de uitwerking van het actieplan zijn de door uw Raad ingebrachte ideeën, wensen en ambities tijdens onder meer de vergadering van 9 november 2023 en de bespreking in de commissie van 31 januari jl. meegenomen. Middels deze raadsbrief bieden wij ons 'actieplan Buitenslapers' aan.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

- Plan van aanpak 'Op weg naar herstel en een thuis (2023-2026)'
- Actieprogramma 'EU-arbeidsmigranten 2023-2026 Meer grip op arbeidsmigratie'
- Veiligheidskoers

Tijdens de raadsvergadering op 9 november 2023 is de motie 'Stop overlast Oude Westen' (23bb007514) aangenomen. Met deze motie is het college gevraagd om 'met een concreet plan te komen om buitensporige overlast tegen te gaan in het Oude Westen'. Eerder is de motie 'Veiligheid voorop – laat geld bij dak- en thuisloosheid' (23bb004912) aangenomen en een toezegging 'Plan van aanpak: Op weg naar een herstel en een thuis' (23bb006583) gedaan. In deze brief ontvangt u de ook de afdoeningsvoorstellen voor deze moties en toezegging.

Toelichting:

Het beoogde resultaat van de acties uit voorliggend plan is eenvoudig te beschrijven; de overlast die Rotterdammers ervaren van overlastgevende dak – en thuislozen moet drastisch en blijvend verminderen. Achter dit ogenschijnlijk simpele doel gaat echter een wereld schuil van complexe (arbeids)migratie, zorgproblematiek, woningnood en ingewikkelde wet- en regelgeving. Wij zetten, bijvoorbeeld met het actieprogramma 'EU-arbeidsmigranten' en het Plan van aanpak 'Op weg naar herstel en een thuis' al in op deze uitdagingen. Ondanks de vele extra inzet zien we dat, mede door de hoge instroom van nieuwe daklozen, het straatbeeld niet verbetert. Deze realiteit is het startpunt geweest voor bijgevoegd actieplan.

Onze inzet is een substantiële afname van overlast en het bieden van perspectief aan dak- en thuislozen. Het plan omhelst achttien acties verdeeld over vier pijlers. Dit zijn:

- Voorkomen van dakloosheid;
- Perspectief, opvang en hulp;
- Aanpak hardnekkige overlastgevers;
- Omgevingsbeheer.

Een aantal acties bouwt voort op bestaande initiatieven en inzet. Zo breiden we de inzet van veldwerk via maatschappelijke partners als Stichting Barka uit. Daarnaast starten we een pilot waarin ook BOA's van Toezicht & Handhaving onderdelen van het dwangproces namens de AVIM kunnen uitvoeren (zoals het oproepen voor verhoor en het uitreiken van beschikkingen).

Tegelijkertijd erkennen we dat nieuwe, verder gaande acties noodzakelijk zijn. De meest in het oog springende nieuwe acties zijn:

- **Een nieuw te creëren laagdrempelige opvang (24/7) voor niet-rechthebbenden** (een pilot van een jaar met 60 plekken, beoogd op de huidige locatie van de winterkouderegeling). Voor deze plekken komen alle niet rechthebbende dakloze EU-migranten met regiobinding in aanmerking. In trajecten van zes tot acht weken wordt gewerkt aan het creëren van perspectief. Dat kan zijn: (terug) aan het werk of met ondersteuning terug naar het land van herkomst. Door de doorlooptijd op de opvanglocatie kort te houden (ong. 6-8 weken) verwachten we rond de 300 dakloze EU-migranten in een jaar te kunnen helpen. Deze plekken zijn bovenop de bestaande 10 zeer kortdurende opvang plekken voor meewerkende EU-arbeidsmigranten aan de locatie Capelsebrug. Verblijf en traject zijn vrijwillig, maar niet vrijblijvend.
- **Extra inzet van Politie en Toezicht & Handhaving** op veroorzakers van aanhoudende en/of terugkerende overlast die weigeren mee te werken. De inzet is gericht op het sneller over kunnen gaan tot het toepassen van dwang. Afhankelijk van de persoon in kwestie kan dit betekenen: dwang binnen een justitieel kader, verplichte vormen van zorg en/of gedwongen terugkeer naar het land van herkomst.

- **Nieuw actieteam voor een persoonsgerichte aanpak** van overlastgevende dak- en/of thuislozen. Drie casusregisseurs en ondersteuners zorgen dat elke overlastcasus wordt opgepakt door de juiste (maatschappelijke) partner of partij en stuurt op het zo snel en efficiënt mogelijk wegnemen van de overlastgevende situatie en het bieden van perspectief aan betrokkene.
- **Inzet beveiliging en/of toezichthouders bij hotspots** (zoals opvanglocaties, winkelstraten). Om de overlast op hotspotlocaties direct terug te dringen, worden in overleg met de instelling of ondernemers extra toezichthouders en/of beveiligers ingezet.

Afdoeningsvoorstel moties en toezegging

Motie 'Stop overlast Oude Westen' (23bb007514) verzoekt om de buitensporige overlast die veroorzaakt wordt door dak- en thuislozen te verminderen door middel van een plan. Het actieplan, zoals hierboven beschreven, is erop gericht om de problematiek op een duurzame manier aan te pakken. Uit de gelden die met de motie gemoeid zijn bekostigen we onder meer toezicht op hotspots en extra inzet van de veldwerkers van stichting Barka.

Motie: 'Veilig voorop – laat geld bij dak- en thuisloosheid' (23bb004912) verzoekt om de mogelijkheden te inventariseren om tijdelijke opvang voor dak- en thuislozen die kampen met psychosociale- en/of verslavingsproblematiek te realiseren. Momenteel zijn er 10 plekken beschikbaar voor kortdurende opvang voor meewerkende EU-migranten. In het actieplan is een pilot voor een jaar opgenomen waarin 60 extra opvangplekken gerealiseerd worden voor personen die nog niet mee willen werken aan perspectief. Er is 24-uurs opvang waardoor de personen niet geconfronteerd worden met de prikkels van de straat. In de opvang bieden medewerkers de personen ondersteuning en zal geprobeerd worden om de personen te motiveren naar perspectief.

Wij hebben u tijdens de bespreking van het plan van aanpak 'Op weg naar herstel en een thuis' (2023-2026) (23bb006583) toegezegd te informeren over de eventuele noodzaak om de 10 kortdurende opvangplekken voor EU-migranten uit te breiden. In het actieplan is voorzien in een uitbreiding 60 extra laagdrempelige opvangplekken. Daarnaast blijven de huidige opvangplekken voor kortdurende opvang (1-2 weken) voor meewerkende EU-arbeidsmigranten aan de Capelsebrug ook beschikbaar.

Wij stellen u voor om, met de lancering van bijgevoegd actieplan, de moties 'Stop overlast Oude Westen' (23bb007514) en 'Veilig voorop – laat geld bij dak- en thuisloosheid' (23bb004912) en de toezegging 'Het plan van aanpak: Op weg naar een herstel en een thuis (2023-2024)' (23bb006583) als afgedaan te beschouwen. In het derde kwartaal van 2024 zullen we de resultaten en inzichten van het actieplan met u delen.

Financiële en juridische consequenties en aspecten

De voorgestelde acties uit het actieplan zijn bijna allemaal te dekken binnen de bestaande begroting van stadsbeheer en maatschappelijke ontwikkeling en de middelen uit de motie 'Stop overlast Oude Westen' die in de raad is aangenomen om extra middelen vrij te maken voor de bestrijding van de overlast. Daarnaast betalen de betrokken partijen uit het plan allemaal hun eigen inzet.

Het realiseren van de extra opvangplekken met een capaciteit voor 60 dakloze EU-migranten wordt financieel verwerkt in de Voorjaarsnota.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

G.J.D. Wigmans, L.s.

De burgemeester,

A. Aboutaleb

Bijlage(n):
Actieplan Buitenslapers